

«Тасдиқ мекунам»
Директори Институти масъалаҳои об,
гидроэнергетика ва экологияи АМИТ
д.и.т. Гулмаҳмадзода А.А.
_____ соли 2026

ХУЛОСАИ

лабораторияи “Иншоотҳои гидротехникӣ”-и Институти масъалаҳои об,
гидроэнергетика ва экологияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон

Диссертатсияи докторанти (PhD)-и Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон Тоирзода Сухроб Тоир дар мавзӯи “Арзёбии хосиятҳои физикию механикии массивҳои атрофи нақбҳои гидротехникии истифодашавандаи баландфишор (НБО-и Роғун, Тоҷикистон)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D074400 – Сохтмони гидротехникӣ ва иншоот (6D074401 – Сохтмони гидротехникӣ) дар лабораторияи “Иншоотҳои гидротехникӣ”-и Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон иҷро карда шудааст.

Дар ҷараёни омода намудани диссертатсия Тоирзода Сухроб Тоир докторанти (PhD)-и Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экология ба шумор мерафт.

Тоирзода Сухроб Тоир соли 2015 ба ихтисоси 1-70040101 – Сохтмони гидротехникӣ, Донишгоҳи давлатии Данғара дохил шуда, онро соли 2019 бо дипломи аъло хатм намуд. Пас аз хатми донишгоҳи номбурда, барои идомаи таҳсил соли 2019 ба шӯъбаи магистратураи Донишгоҳи давлатии Данғара аз рӯи ихтисоси 1-70040101 – Сохтмони гидротехникӣ дохил шуда, соли 2021 зинаи мазкурро бо ихтисоси 1-70040101 – Сохтмони гидротехникӣ ба дипломи аъло хатм кардааст.

Номбурда бо фармоиши президенти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон №274 аз 31.08.2021 ба ҳайси докторанти (PhD)-и Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экология аз рӯи ихтисоси 6D074400 – Сохтмони гидротехникӣ ва иншоот (6D074401 – Сохтмони гидротехникӣ) қабул карда шуда, мувофиқи амри президенти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон аз 01.07.2024, №30001/23-284 таҳсилро дар докторантураи (PhD)-и Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон ба анҷом расонидааст.

Кори диссертациони докторанти (PhD) Тоирзода Сухроб Тоир дар мавзуи “Таҳқиқи хосиятҳои физикӣ – механикии массиви атрофи нақбҳои гидротехникӣ пас аз истифодабарии тӯлонӣ” дар чаласаи шурои олимони Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи АМИТ протоколи №9 аз 02.12.2021 таҳти роҳбарии н.и.т. Давлатшоев С.Қ. тасдиқ карда шудааст.

Тоирзода Сухроб Тоир кори илмӣ-таҳқиқотиашро таҳти роҳбарии Давлатшоев Саломат Қаноатшоевич, номзади илмҳои техникӣ, дотсент, ходими пешбари илмии лабораторияи “Энергетика, захира- ва энергиясарфанамоӣ”-и Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон иҷро намудааст.

Диссертатсияи Тоирзода Сухроб Тоир дар чаласаи васеи лабораторияи “Иншоотҳои гидротехникӣ”-и Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон аз «7» январи соли 2026, №2 муҳокима гардида, мавзуи диссертатсия бо тавсияи олимони соҳа аз “Таҳқиқи хосиятҳои физикӣ – механикии массиви атрофи нақбҳои гидротехникӣ пас аз истифодабарии тӯлонӣ” ба “Арзёбии хосиятҳои физикию механикии массивҳои атрофи нақбҳои гидротехникии истифодашавандаи баландфишор” пешниҳод шуда, дар чаласаи шурои олимони Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи АМИТ протоколи №1 аз 04.02.2026 иваз ва тасдиқ шудааст.

Ба диссертатсия аз ҷониби мутахассисони соҳа ба ҳайси муқарризони ҳолис мудирӣ кафедраи кафедраи механикаи сохтмон ва иншоотҳои гидротехникии ДАТ ба номи Ш.Шохтемур, номзади илмҳои техникӣ, дотсент Икромов И.И. ва ходими калони илмии шуъбаи “Идоракунии захираҳои об ва обсарфанамоӣ”-и Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи АМИТ, номзади илмҳои техникӣ Шарипов К.И. баҳои мусбат дода шуда, пас аз ислоҳи камбудихо ба зинаи навбатии ҳимоя тавсия карда шудааст.

Оид ба натиҷаи баррасии диссертатсия дар мавзуи “Арзёбии хосиятҳои физикию механикии массивҳои атрофи нақбҳои гидротехникии истифодашавандаи баландфишор” чунин хулоса қабул карда шуд:

- диссертатсияи Тоирзода Сухроб Тоир дар мавзуи “Арзёбии хосиятҳои физикию механикии массивҳои атрофи нақбҳои гидротехникии истифодашавандаи баландфишор” аз рӯи мазмун, самти мақсаднок ва усулҳои методологӣ ба таври комил ба шиносномаи ихтисоси 6D074401 – Сохтмони гидротехникӣ тибқи муқаррароти Б.3., Б.7., Б.11. мувофиқат мекунад ва ба соҳаи илмҳои техникӣ таалуқ дорад;

- алоқамандии мавзуи диссертатсия бо вазифаҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мувофиқат намуда, он

ба омӯзиши хосиятҳои физикию механикии массивҳои атрофи нақбҳои гидротехникии истифодашавандаи баландфишор равона шудааст;

- натиҷаҳо ва муқаррароти асосии таҳқиқоти диссертсионӣ дар мақолаҳои илмии муаллиф ҳамчониба инъикос ёфтаанд. Оид ба мавзӯи диссертатсия 9 мақола дар маҷаллаҳои тақризшаванда ва эътирофнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, 7 мақола дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ байналмилалӣ ва дигар маҷаллаҳо пешниҳод гардидаанд, инчунин 2 нахустпатенти ҚТ, 1 патенти Авруосиё ва 3 дастури таълимиву методӣ мебошад;

- саҳми шахсии муаллиф дар таҳлили маълумоти илмӣ, муайянсозӣ ва ҳалли вазифаҳои таҳқиқотӣ, гузаронидани таҳқиқоти мунтазами геофизикӣ, таҳлили натиҷаҳои бадастомада, инчунин дар таҳияи матни асосӣ, хулосаҳо ва тавсияҳои диссертатсия ифода меёбад.

Диссертатсияи Тоирзода Сухроб Тоир дар мавзӯи “Арзёбии хосиятҳои физикию механикии массивҳои атрофи нақбҳои гидротехникии истифодашавандаи баландфишор ” ба таври комил ба рамзи ихтисоси 6D074400 – Сохтмони гидротехникӣ ва иншоот (6D074401 – Сохтмони гидротехникӣ) мувофиқат мекунад.

Мавзӯи диссертатсия ба бандҳои зерини шиносномаи ихтисосҳои илмии Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 6D074401 – Сохтмони гидротехникӣ мувофиқат мекунад:

- банди 3 «Таҳияи самтҳои нави пешгӯии ҳолати шиддатнокӣ-деформатсионии иншооти гидротехникии фишордор ва бефишор»;

- банди 7 «Баланд бардоштани эътимодноки ва устувории қисмҳои сарпӯш, транзитӣ ва охири иншооти гидротехникии гуногуни кубурҳо»;

- банди 11 «Эътимоднокии истифодаи иншооти гидротехникӣ, таҳияи меъёрҳои нави беҳатарии онҳо, системаҳои нави мониторинг ва мониторинги иншоот, такмил додани усулҳои таҳлили техникӣ ва мониторинги системаҳо ва объектҳои обӣ».

Диссертатсияи Тоирзода Сухроб Тоир аз муқаддима, 4 боб, 17 параграф, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад.

Вобаста ба мавзӯи ва масоили таҳқиқи диссертатсионӣ 16 мақолаи илмӣ, аз ҷумла 9 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ дар феҳристи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон воридбуда, интишор гардидааст, ки ҳаҷми умумии онҳо 6,68 ҷузъи чопиро ташкил медиҳад.

Асолати матни диссертатсияи Тоирзода Сухроб Тоир 82,51% (маълумотномаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз

22.05.2025) ва автореферати он 93,67% (маълумотномаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 23.06.2025) мебошад.

Мундариҷаи асосии таҳқиқ аз рӯи мавзӯи диссертатсия дар таълифоти зерини муаллиф инъикос ёфтааст:

I. Мақолаҳои илмие, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд:

1. **Тоирзода С.Т.** Муайян намудани ҳолати корӣ ва қитъаҳои зарардидаи нақби обёрии Данғара бо пешбини чорабиниҳои таъмирӣ [Матн] / **Тоирзода С.Т.** // Маҷаллаи илмӣ-техникӣ “Паёми политехникӣ”, бахши таҳқиқоти муҳандисӣ, Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи М. С. Осимӣ №1 (61). – Душанбе, с. 2023, – С.212-218. – ISSN 2520-2227.

2. **Тоирзода С.Т.** Усули назорати чараёни полоиш дар асоси сарбанд [Матн] / Давлатшоев С.Қ., Шамсуллоев Ш.А., **Тоирзода С.Т.**, Мирзоева Б.М., // Паёми Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон №2 (53). – Душанбе, с. 2023, – С. 15-25. – ISSN 2707-8000.

3. **Тоирзода С.Т.** Муайян намудани ҳолати корӣ ва қитъаҳои зарардидаи нақби обёрии Данғара бо пешбини чорабиниҳои таъмирӣ [Матн] / **Тоирзода С.Т.** // Маҷаллаи назариявӣ ва илмию истеҳсолии “Кишоварз”-и Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур №3 (100). – Душанбе, с. 2023, – С.134-141. – ISSN 2074-5435.

4. **Тоирзода С.Т.** Методы и технологии мониторинга изменения скорости потока в гидротехнических туннелях [Текст] / Давлатшоев С.Қ., **Тоирзода С.Т.**, Шамсуллоев Ш.А., Мирзоева Б.М., Чакалов С.Х. // Научный журнал «Водные ресурсы, энергетика и экология» Института водных проблем, гидроэнергетики и экологии Национальной академии наук Таджикистана №3(3). – Душанбе, 2023 г, – С. 67-73. – ISSN 2789-0953.

5. **Тоирзода С.Т.** Метод контроля фильтрационных потоков в основании плотины [Текст] / Давлатшоев С.Қ., Шамсуллоев Ш.А., **Тоирзода С.Т.**, Мирзоева Б.М., Чакалова С.Х. // Научный журнал «Водные ресурсы, энергетика и экология» Института водных проблем, гидроэнергетики и экологии Национальной академии наук Таджикистана №3(2). – Душанбе, 2023 г, – С. 73-82. – ISSN 2789-0953.

6. **Тоирзода С.Т.** Усулҳои физикаи гармо ва технологияи мониторинги тағйирёбии речаи гидравликӣ дар нақбҳои гидротехникӣ [Матн] / **Тоирзода С.Т.** // Паёми Донишгоҳи технологияи Тоҷикистон №4/II (55). – Душанбе, с. 2023, – С. 68-76. – ISSN 2707-8000.

7. **Тоирзода С.Т.** Ҳисоби сарфи масолах, истеҳсол ва назорати сифати корҳои бетонӣ дар сохтмони иншооти гидротехникӣ [Матн] / **Тоирзода С.Т.** // Маҷаллаи назариявӣ ва илмию истеҳсолии “Кишоварз”-и Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур №2 (103). – Душанбе, с. 2024, – С.206-212. – ISSN 2074-5435.

8. **Тоирзода С.Т.** Таҳқиқи хусусиятҳои физикию механикии массивҳои сангии нақбҳои гидротехникӣ пас аз речаи тӯлонии истифодабарӣ [Матн] /

Тоирзода С.Т. // Паёми Донишгоҳи давлатии Данғара, бахши илмҳои табиӣ №2 (32). – Данғара, с. 2025, – С.86-94. – ISSN 2410-4221.

9. **Тоирзода С.Т.** Исследование физико-механических характеристик скального массива гидротехнических туннелей вследствие длительного режима эксплуатации [Текст] / **Тоирзода С.Т.**, Носиров Н.К. // Научный журнал «Водные ресурсы, энергетика и экология» Института водных проблем, гидроэнергетики и экологии Национальной академии наук Таджикистана №5(2). – Душанбе, 2025 г., – С. 68-73. – ISSN 2789-0953.

II. Мақолаҳо ва фишурдаи интишорот дар маҷмуаҳои дигар:

1. **Тоирзода С.Т.** Нақби ирригатсионии Данғара: табиноти ва ҳолати кори нақбҳои ёрирасон [Матн] / **Тоирзода С.Т.**, Тураев С.С. Аҳмадов М.Ф. Нейматзода Д. // Маҷмаи конференсияи донишгоҳии илмию назариявӣ дар мавзӯи рушди илмҳои табию техника аз нигоҳи расидан ба ҳадафҳои “Об барои рушди устувор, 2018-2020”. – Душанбе, с. 2020. – С. 13-18.

2. **Тоирзода С.Т.** Ультразвуковые исследования упругих и прочностных характеристик бетона [Текст] / Давлатшоев С.К., **Тоирзода С.Т.**, Хайруллозода Н.Дж., // Материалы Тринадцатой Международной теплофизической школы «Теплофизика и информационные технологии». – Душанбе – Тамбов, – 2022 г., – С. 161-165.

3. **Тоирзода С.Т.** Назорат ва баҳодиҳии ҳолати техникаи иншооти гидротехникӣ дар рафти истифодабарӣ [Матн] / **С.Т. Тоирзода**, М. М. Саидзода, С. С. Тураев // Маҷмаи конференсияи илмӣ-амалии байналмилалӣ дар мавзӯи «Тоҷикистон ва ҷаҳони муосир: уфуқҳои нави ҳамкориҳои илмӣ, техника, иқтисодӣ ва инноватсионӣ». – Кӯлоб, с. 2022, – С. 565-578.

4. **Тоирзода С.Т.** Изучение состояния скального массива строительных туннелей СТ-1 и СТ – 2 Рогунской ГЭС после длительной эксплуатации [Текст] / **Тоирзода С.Т.**, Давлатшоев С.К., Чакалов С.Х.// Материалы международной научно-практической конференции «XIII Ломоносовские чтения», часть III. Естественные науки. – Душанбе, 2023 г., – С. 232-237.

5. **Тоирзода С.Т.** Методы и технологии мониторинга изменения скорости потока в гидротехнических туннелях [Текст] / **Тоирзода С.Т.**, Давлатшоев С.К., Чакалов С.Х.// Материалы республиканской научно-практической конференции (с международным участием) «Теплоэнергетика и теплофизические свойства веществ». – Душанбе, 2023 г., – С. 139-142.

6. **Тоирзода С.Т.** Метод контроля изменения скорости водного потока и гидравлического режима в гидротехнических туннелях [Текст] / Давлатшоев С.К., **Тоирзода С.Т.**, Шамсуллоев Ш.А., Мирзоева Б.М., Чакалов С.Х.// Материалы международной научно-практической конференции «Водные ресурсы, инновация, ресурсо- и энергосбережения». – Душанбе, 2023 г., – С. 162-168.

7. **Тоирзода С.Т.** Ченкуниҳои геодезӣ: андозаҳо ва ҳатогиҳои ҳангоми сохтмони иншооти гидротехникӣ [Матн] / **Тоирзода С.Т.**, Расулов Х. Ш., Шамсуллоев Ш.А.// Маҷмаи конференсияи байналмилалӣ илмӣ-амалӣ дар мавзӯи “Рушди илмҳои риёзӣ, дақиқ ва табиӣ дар робита бо раванди таҳсилот ва истеҳсолот”. – Данғара, с. 2024, – С. 356-362.

III. Шаҳодатномаҳои муаллифӣ

1. **Тоирзода С.Т.** Тарз ва дастгоҳ барои муайян кардани коэффитсенти филтратсия дар пояи сарбанд [Патент] / Давлатшоев С.Қ., Шамсуллоев Ш.А., Мирзоева Б.М., **Тоирзода С.Т.**, Чакалов С.Х.// Патент № ТҶ 1406 Ҷумҳурии Тоҷикистон, МПК G 01 N 15/08, G 01 N 33/24. № 2301802, завл. 22.02.2023; опубл. 05.07.2023; Бюл. №197, 2023. – С. 5.

2. **Тоирзода С.Т.** Тарз ва дастгоҳ барои муайян кардани суръати об дар нақбҳо [Патент] / Давлатшоев С.Қ., **Тоирзода С.Т.**, Мирзоева Б.М., Шамсуллоев Ш.А., Чакалов С.Х.// Патент № ТҶ 1407 Ҷумҳурии Тоҷикистон, МПК G 01 P 5/18, E 21 B 47/10. № 2301803, завл. 22.02.2023; опубл. 05.07.2023; Бюл. №197, 2023. – С. 4.

3. **Тоирзода С.Т.** Способ и устройство для определения коэффицент филтрации в основании плотины [Патент] / Давлатшоев С.Қ., Шамсуллоев Ш.А., Мирзоева Б.М. **Тоирзода С.Т.**, Чакалов С.Х. // Евроазийский патент на изобретение № 048700, завл. №202392867; дата под. завл 12.10.2023 г; дата выд. Патента: 26.12.2024.

IV. Дастури методӣ:

1. **Тоирзода С.Т.** Дастури методӣ оид ба иҷрои лоиҳаи курсӣ аз фанни Ташкил ва технологияи корҳои сохтмони гидротехникӣ, барои донишҷӯёни ихтисоси 1-70040101 – сохтмони гидротехникӣ [Матн] / **Тоирзода С.Т.**, Тураев С.С. Аҳмадов М. Неъматзода Д. // ДДД. – Душанбе, с. 2021. – С. 42.

2. **Тоирзода С.Т.** Роҳнамо оид ба иҷрои кори курсӣ аз фанни иншооти гидротехникӣ, барои донишҷӯёни ихтисоси 1-70040101 – сохтмони гидротехникӣ (васоити таълимӣ) [Матн] / **Тоирзода С.Т.**, Саидзода М.М., Аҳмадов М., Неъматзода Д.С., Шамсуллоев Ш.А.// ДДД. – Душанбе, с. 2023. – С. 52.

3. **Тоирзода С.Т.** Роҳнамо оид ба иҷрои кори мустақилонаи донишҷӯ бо роҳбарии омӯзгор (КМРО) аз фанни ташкил ва технологияи корҳои сохтмони гидротехникӣ (дастури таълимӣ-методӣ) [Матн] / **Тоирзода С.Т.**, Саидзода М.М. Неъматзода Д.С., Шамсуллоев Ш.А., Абдуллозода Ё.Ш.// ДДД. - Душанбе, с. 2023. – С. 56.

Чаласа қарор кард:

1. Диссертатсияи Тоирзода Сухроб Тоир дар мавзӯи “Арзёбии хосиятҳои физикию механикии массивҳои атрофи нақбҳои гидротехникии истифодашавандаи баландфишор ” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D074400 – Сохтмони гидротехникӣ ва иншоот (6D074401 – Сохтмони гидротехникӣ) кори таҳқиқи анҷомёфта ҳисобида шавад.

2. Диссертатсияи Тоирзода Сухроб Тоир дар мавзӯи “Арзёбии хосиятҳои физикию механикии массивҳои атрофи нақбҳои гидротехникии истифодашавандаи баландфишор ” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) – доктор аз рӯи ихтисоси 6D074400 – Сохтмони гидротехникӣ ва иншоот (6D074401 – Сохтмони гидротехникӣ) бо назардошти ислоҳи эродҳои гирифташуда, барои ҳимоя дар шурои

диссертационии 6D.KOA-059 –и назди Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон тавсия дода шавад.

Хулоса дар ҷаласаи васеи лабораторияи “Иншоотҳои гидротехникӣ”-и Институти масъалаҳои об, гидроэнергетика ва экологияи Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон қабул гардидааст:

Дар ҷаласа иштирок доштанд: ҳамагӣ - 24 нафар. Натиҷаҳои овоздиҳӣ: «тарафдор» - 24 нафар., «зид» - нест, «бетараф» - нест, протоколи №2, аз 7-уми январи соли 2026.

Раисикунанда,
сарҳодими илмии лабораторияи
“Иншоотҳои гидротехникӣ”-и
ИМОГЭ-и АМИТ, д.и.т., профессор
Котиби ҷаласа,
ҳодими илмии ИМОГЭ-и АМИТ

Фазылов А.Р.

Эшонқулова З.У.

Имзоҳои А.Р.Фазылов ва З.У.Эшонқуловаро тасдиқ мекунам:

Мудири шуъбаи кадрҳои ИМОГЭ АМИТ

Адамқулова С.С.